

Nr 201.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till vissa ändringar i gällande tulltaxa, m. m.; given Stockholms slott den 19 mars 1948.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att *dels* antaga härvid fogade förslag till

1) lag om ändrad lydelse av 26—28 §§ lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror;

2) förordning om ändrad lydelse av 6 § förordningen den 24 maj 1928 (nr 124) angående förfarandet i vissa fall vid oriktig avgiftsberäkning hos tullverket; samt

3) förordning om ändrad lydelse av 6 § förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitition;

dels ock bifalla de förslag i övrigt, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Förslag

till

Lag om ändrad lydelse av 26—28 §§ lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror.

Härigenom förordnas, att 26—28 §§ lagen den 11 juni 1943 angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

26 §.

1. Resande, som ankommer från utrikes ort, må för eget bruk tullfritt medföra färdiga tobaksvaror och cigarrettpapper intill viss mindre, av Konungen fastställd myckenhet. Med resande likställes person, som varit anställd å fartyg men därifrån avmönstrar.

2. Medför resande tobaksvaror i större myckenhet än *nu* är sagt, må han, mot erläggande av stadgad tull, för eget bruk *därav* införa så stor myckenhet, som av Konungen för dylikt fall fastställts.

3. Medför resande för eget bruk tobaksvaror i större myckenhet än vad i 2 mom. avses, skall för sålunda överskjutande myckenhet erläggas dubbelt högre tullavgift än för den i nämnda mom. angivna myckenheten.

1. Färdiga tobaksvaror, som inkomma till riket såsom gåva till enskild person för dennes eget bruk, må av tullverket utlämnas mot att stadgad tull erlägges, dock endast intill så stor myckenhet som av Konungen för dylikt fall fastställts.

2. Resande, som ankommer från utrikes ort, må för eget bruk tullfritt medföra färdiga tobaksvaror och cigarrettpapper intill viss mindre, av Konungen fastställd myckenhet. Med resande likställes person, som varit anställd å fartyg men därifrån avmönstrar.

3. Medför resande tobaksvaror i större myckenhet än i 2 mom. är sagt, må han för eget bruk införa den överskjutande myckenheten mot erläggande av stadgad tull.

Nuvarande lydelse:

4. Tobaksvara, som *av resande* införes mot tullavgift, skall vara förpackad. Innan varan utlämnas av tullverket, skall förpackningen förseas med stämpel, utmärkande varan såsom importerad för importörens eget bruk.

Föreslagen lydelse:

4. Tobaksvara, som *enligt denna paragraf* införes mot tullavgift, skall vara förpackad. Innan varan utlämnas av tullverket, skall förpackningen förseas med stämpel, utmärkande varan såsom importerad för importörens eget bruk.

27 §.

Tobaksvaror, som medföras å från utrikes ort inkommande fartyg eller luftfartyg må, såvitt varorna äro avsedda för förbrukning ombord, behandlas på sätt i fråga om medförd proviant är särskilt föreskrivet; dock må sådana tobaksvaror icke förtullas i annat fall än i 26 § 1 mom. sägs.

Tobaksvaror som medföras å från utrikes ort inkommande fartyg eller luftfartyg må, såvitt varorna äro avsedda för förbrukning ombord, behandlas på sätt i fråga om medförd proviant är särskilt föreskrivet; dock må sådana tobaksvaror icke förtullas i annat fall än i 26 § 2 mom. sägs.

28 §.

Prov å färdiga tobaksvaror, som medföras av vederbörligen legitimerad handelsresande, må till riket införas i vanlig ordning, *dock att därvid belöpande tullumgälder skola beräknas i enlighet med vad i 26 § 3 mom. är stadgat beträffande myckenhet, som överskjuter i 26 § 2 mom. omförmäld myckenhet.*

Prov å färdiga tobaksvaror, som medföras av vederbörligen legitimerad handelsresande, må till riket införas i vanlig ordning *mot erläggande av stadgad tull.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1948.

F ö r s l a g

till

fö r o r d n i n g o m ä n d r a d l y d e l s e a v 6 § f ö r o r d n i n g e n d e n 24 m a j 1928 (n r 124) a n g å e n d e f ö r f a r a n d e t i v i s s a f a l l v i d o r i k t i g a v g i f t s b e r ä k n i n g h o s t u l l v e r k e t .

Härigenom förordnas, att 6 § förordningen den 24 maj 1928 angående förfarandet i vissa fall vid oriktig avgiftsberäkning hos tullverket skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

6 §.

Krav, som — — — kravet framställes.

Av varuhavare eller annan mot tullverket framställt krav skall anses vara anställt, då besvär *inkommit till generaltullstyrelsen*, eller, där rättelse skall sökas hos lokal tullmyndighet, ansökning inkommit till denna.

Krav, som — — — kravet framställes.

Av varuhavare eller annan mot tullverket framställt krav skall anses vara anställt, då besvär eller, där rättelse skall sökas hos lokal tullmyndighet, ansökning inkommit till *generaltullstyrelsen eller lokal tullmyndighet*.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 6 § förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitution.

Härigenom förordnas, att 6 § förordningen den 4 oktober 1929 angående tullrestitution skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*Nuvarande lydelse:**Föreslagen lydelse:*

6 §.

Förutom i — — — skäl föreligga.
Tullrestitution enligt — — — infört varan.

Förutom i — — — skäl föreligga.
Tullrestitution enligt — — — infört varan.

Har från tullverket utlämnad vara, beträffande vilken tullfrihet under viss tid enligt tulltaxeförordningen medgivits eller förutsättningar för sådan tullfrihet uppenbarligen varit för handen, blivit förstörd eller gått förlorad, innan varan skolat återutföras, ankommer på prövning av Konungen, huruvida och i vad mån befrielse från eller restitution av tull för varan må åtnjutas. Sådan befrielse eller restitution må dock icke beviljas i andra fall än då varan förstörts på grund av myndighets föreskrift eller gått förlorad genom olycka eller annan liknande händelse, varöver den som infört varan icke skäligen kunnat råda.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 19 mars 1948.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Efter gemensam beredning med chefen för inrikesdepartementet och t. f. chefen för handelsdepartementet, statsrådet Kock, anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, *fråga om ändringar i gällande tull-taxa, m. m.* samt anför därvid följande.

Vissa ändringar i bestämmelserna rörande tull och skatt för tobaksvaror, som införas till riket.

Enligt lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror tillkommer rättighet att till riket införa eller låta införa dylika varor, med vissa undantag, uteslutande staten. Utövändet av denna monopolrättighet har emellertid upplåtits åt aktiebolaget svenska tobaksmonopolet.

De undantag från monopolrättigheten, som upptagits i lagen, avse bland annat tobaksvaror, som införas av resande. Enligt 26 § må sålunda resande, som ankommer från utrikes ort, för eget bruk medföra färdiga tobaksvaror, tullfritt intill viss mindre myckenhet (1 mom.) samt mot erläggande av stadgad tull i vad angår överskjutande myckenhet (2 och 3 mom.). I 10 § kungörelsen den 30 juni 1943 (nr 429) med vissa bestämmelser rörande tillämpningen av nämnda lag stadgas, att den tullfria myckenheten ej må överstiga 50 gram. För överskjutande kvantitet skall — med tillämpning av 11, 12 och 13 §§ nämnda kungörelse samt kungörelsen den 11 juni 1943 (nr 349) om viss ändring i den vid tulltaxeförordningen fogade tulltaxan — tullavgift erläggas. På sätt framgår av anm. 2 till tulltaxenr 159 skall tull upptagas enligt följande uppställning:

- a) vad angår myckenhet, icke överstigande 500 gram,
- | | |
|---|----------------|
| för cigarrer | 15 öre per st. |
| » cigarrcigarretter | 8 » » » |
| » cigarretter | 5 » » » |
| » färdiga tobaksvaror, andra slag | 10 kr. » kg. |

b) vad angår myckenhet, överskjutande 500 gram,	
för cigarrer	30 öre per st.
» cigarrcigarretter	16 » » »
» cigarretter	10 » » »
» färdiga tobaksvaror, andra slag	20 kr. » kg.

Tobaksvara, som av resande införes mot tullavgift, skall enligt 26 § 4 mom. i 1943 års lag vara förpackad. Innan varan utlämnas av tullverket, skall förpackningen förses med stämpel, utmärkande varan såsom importerad för importörens eget bruk.

I en den 20 november 1947 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrivelse har *generaltullstyrelsen* anfört följande.

Till riket inkomma numera i större omfattning än tidigare sändningar med gåvor till enskilda personer. Dessa gåvosändningar innehålla ofta smärre kvantiteter tobaksvaror, vilka enligt gällande bestämmelser överlämnas till tobaksmonopolet, som anbringar kontrollstämpel å förpackningarna och uttager skatt för varorna. Denna så kallade importbehandling äger rum å något av monopolbolagets kontor. Enligt uppgift finnas tio dylika kontor inom landet. I de fall, då sådant kontor ej finnes å den tullplats, över vilken varorna införas, översändas de till tobaksmonopolets kontor å annan ort. Först sedan den av tobaksmonopolet fastställda skatten blivit erlagd, får mottagaren föfoga över varorna.

Det förfarande, som nu tillämpas i fråga om gåvosändningar, innehållande tobaksvaror, medför ofta mera arbete och besvär för myndigheterna och de enskilda mottagarna än som kan anses rimligt och nödvändigt med hänsyn till de jämförelsevis små kvantiteter tobaksvaror, som förekomma i sändningarna. Styrelsen finner sig därför böra framställa förslag om förenkling i berörda förfarande. En dylik förenkling synes lämpligen kunna vinnas på det sätt, att i stället för skatten å tobaksvaror, som inkomma till enskilda personer såsom gåva, tull uttages i överensstämmelse med vad som gäller i fråga om resandetraffiken.

Därest till riket inkommande tobaksvaror, som utgöra gåvor, för vinnande av en önskvärd förenkling i varornas behandling skulle beläggas med tull i stället för den nuvarande skatten, måste tullen uppenbarligen avvägas så, att den komme att så nära som möjligt överensstämma med ifrågasatt varande skatt.

Under hänvisning härtill har *generaltullstyrelsen* hemställt, att för riksdagen måtte framläggas förslag till vissa ändringar i 1943 års lag angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror och i den vid 1929 års tulltaxeförordning fogade tulltaxan.

Över nämnda skrivelse har *aktiebolaget svenska tobaksmonopolet* avgivit utlåtande den 29 januari 1948. I utlåtandet har bolaget till en början uttalat, att ehuru någon rätt icke föreläge för enskild person — med undantag för resande som ankomme från utrikes ort — att importera tobaksvaror, bolaget dock visat det tillmötesgåendet mot allmänheten att bolaget åtagit sig att skattebelägga gåvoförsändelser innehållande tobaksvaror.

Bolaget har vidare anförts.

Förfarandet beträffande gåvoförsändelser tillgår i huvudsak på följande sätt. Då det vid tullbehandlingen konstaterats, att gåvoförsändelse innehåller tobaksvaror, avskiljas dessa och förses med gåvomottagarens namn och adress. En duplettavi avseende tobaksvarorna utskrives samtidigt och transporteras av gåvomottagaren på bolaget. Sedan bolaget erhållit tobaksvarorna, fastställes den på dem belöpande skatt jämte kostnader, varom gåvomottagaren underrättas samtidigt som han anmodas lämna besked om tobaksvarorna komma att utlösas. Sedan han lämnat jakande besked, stämpelbeläggas varorna, som han då får hämta. Skulle han vara bosatt på ort, där bolaget icke har något försäljningskontor, sändas varorna till honom mot postförskott. Ofta förklara gåvomottagarna, att de hellre avstå från varorna än erlægga den höga avgiften. Totala antalet av bolaget skattebelagda gåvoförsändelser innehållande tobaksvaror utgjorde 2 356 st. år 1946 och 1 647 st. år 1947. Det beräknade priskurantvärdet av de sålunda importerade tobaksvarorna var år 1946 ca 38 000 kronor och år 1947 ca 37 000 kronor.

Av förestående redogörelse torde framgå, att det finnes visst fog för generaltullstyrelsens omdöme, att det tillämpade förfarandet ofta medför mer arbete och besvär för tullen, tobaksmonopolet och de enskilda mottagarna än som kan anses rimligt och nödvändigt med hänsyn till de jämförelsevis små kvantiteter tobaksvaror som förekomma i försändningarna. Därest ifrågavarande import fortfarande skall tillåtas, torde skäl föreligga att söka finna en förenkling av förfarandet. Den av generaltullstyrelsen anvisade vägen att i stället för skatt uttaga tull i överensstämmelse med vad som gäller i fråga om resandetrafiken torde för vinnande av detta syfte vara den enda framkomliga. Såsom generaltullstyrelsen framhåller, bör tullen därvid avvägas så, att den kommer att så nära som möjligt överensstämma med den å importerade tobaksvaror utgående skatten. Eftersom tobaksskatten till huvudsaklig del utgöres av värdeskatt, och tullen av praktiska skäl icke kan utformas som en värdetull utan måste givas formen av en vikt-tull, är det dock ofrånkomligt, att full överensstämmelse mellan tull och skatt icke kan uppnås. Om man i syfte att icke onödigt hårt belasta de billigaste varorna, bestämmer tullen i förhållande till den på dylika varor belöpande skatten, kommer givetvis tullen på varor i de högre prislägena att i förhållande till på dem belöpande skatt bli för låg. Detta förhållande kan tänkas innebära viss risk för ett illojalt utnyttjande av gåvoförsändelserna. Under förutsättning att lämpliga kontrollföreskrifter för att förhindra missbruk införas samt med hänsyn till möjligheten att vid behov höja tullsattserna, torde emellertid nämnda risk icke behöva tillmätas den betydelsen, att den överväger fördelen av den avsevärda förenkling av förfarandet, som skulle vinnas.

Sedan bolaget erinrat om den höjning av skatten å tobaksvaror som beslutats att gälla från och med den 1 februari 1948, har bolaget framhållit, att med utgångspunkt från att tullen å tobaksvaror, som inkomme i gåvopaket, skulle ungefärligen överensstämma med den skatt, som drabbade tobaksvaror i de lägsta prisklasserna, vilka importerades av bolaget eller tobakshandlare, borde följande tullsattser tillämpas, nämligen för cigarrer 50 öre, för cigarrcigarretter 25 öre och för cigarretter 10 öre, allt per styck, samt för andra slag av färdiga tobaksvaror 50 kr. per kg. För att förhindra ett illojalt utnyttjande av en förenkling av behandlingen av ifrågavarande gåvo-

försändelser hade generaltullstyrelsen föreslagit, att högsta kvantitet tobaksvaror, som skulle få utlämnas mot erläggande av tull, skulle fastställas till 1 000 g. Bolaget hade icke någon erinran att göra mot den föreslagna kvantitetsbegränsningen. Erforderliga föreskrifter, om hur varornas karaktär av gåva och hur mottagarnas uppgifter, att varorna vore avsedda för eget bruk, skulle styrkas, borde uppdragas åt generaltullstyrelsen att utfärda.

I anslutning härtill har bolaget vidare framhållit, att även frågan om justering av gällande tullavgifter för tobaksvaror, som medfördes av resande, borde upptagas till prövning. Bolaget har i detta hänseende framhållit att tullavgifterna för av resande medförda tobaksvaror kvarstått oförändrade med de belopp, som fastställdes genom kungörelse den 20 juni 1924 (nr 246). Den lägre tullavgiften fastställdes därvid i huvudsaklig överensstämmelse med den för importerade tobaksvaror i vanliga prislägen utgående tobaksskatten.

Enligt vad bolaget vidare framhållit hade den debiterade tullen för tobaksvaror, som medförts av resande, utgjort år 1938 22 019 kronor (för 725 kg), år 1946 81 453 kronor (för 2 387 kg) och januari—oktober 1947 91 892 kronor (för 3 145 kg). Härav framginge, att den kvantitet tobaksvaror som införts av resande visserligen stigit men dock fortfarande vore av blygsam omfattning, trots att tullavgifterna numera måste betecknas såsom mycket låga i förhållande till tobaksskatten. Det kunde dock befaras, att den genom den senaste skattehöjningen ytterligare stegrade dispariteten mellan tull och skatt komme att medföra en betydande ökning av de kvantiteter tobaksvaror som infördes av resande. Bolaget ansåge det därför påkallat, att tullavgifterna för resande bringades i närmare överensstämmelse med tobaksskatten och ville i sådant syfte föreslå, att ifrågavarande tullavgifter bestämdes till samma belopp som föreslagits för tobaksvaror i gåvopaket. Med hänsyn till den avsevärda höjning av avgifterna som detta förslag innebure, ifrågasatte bolaget lämpligheten av att bibehålla bestämmelsen i 26 § lagen angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror, att tullavgifterna för kvantitet som översköte 550 g skulle fördubblas. Ifrågavarande avgifter skulle sålunda komma att uppgå till för cigarrer 1 kr., cigarreigarretter 50 öre och cigarretter 20 öre, allt per st., samt övriga tobaksvaror 100 kr. per kg. Såvitt bolaget hade sig bekant tillämpades icke i något annat land så höga tullavgifter för tobaksvaror som medfördes av resande. Tullavgifter av denna höjd vore ägnade att uppmuntra smugglingsförsök och skulle dessutom innebära ett irritationsmoment för turisttrafiken. Med hänsyn till anförda omständigheter ville bolaget föreslå, att den s. k. högre tullavgiften slopades och en enhetlig tulltariff av samma höjd och med samma kvantitetsbegränsning som den för gåvoförsändelserna föreslagna tillämpades för resandetraffiken. Utöver den tullfria delen om 50 g borde resande alltså få införa en kvantitet om högst 1 000 g färdiga tobaksvaror mot erläggande av den stadgade tullen. Därest resande medförde större kvantitet tobaksvaror, borde dessa varor,

om han önskade införa dem i landet, genom tullens försorg översändas till tobaksmonopolet för skattebeläggning i vanlig ordning.

Över bolagets skrivelse har *generaltullstyrelsen* avgivit infortrat utlåtande den 26 februari 1948. I detta utlåtande har *generaltullstyrelsen* anfört följande.

Mot de av bolaget föreslagna tullsatserna, som äro avsevärt högre än de i styrelsens skrivelse den 20 november 1947, upptagna, torde icke något vara att invända, därest avvägningen skall ske endast ur fiskalisk synpunkt. Styrelsen tillåter sig emellertid framhålla, att de högre tullsatserna uppenbarligen komme att innebära en väsentligt ökad pålaga för resandetrafi-ken, särskilt i fråga om tullbelagda tobaksvaror i kvantiteter av högst 500 gram. Tullbeskattningen av resandes tobaksvaror är redan nu i vissa fall besvärande; en sådan höjning av tullavgifterna, som ifrågasatts, skulle kunna medföra ytterligare irritation och därmed inverka störande på turisttrafiken till vårt land.

I syfte att bereda någon lättnad för i första hand resandetrafi-ken har under ärendets fortsatta behandling inom *generaltullstyrelsen* framkommit det förslaget, att cigarretter med fast pappersmunstycke skulle åsättas en lägre tull än cigarretter utan sådant munstycke. Då enligt 12 § kungörelsen den 30 juni 1943 (nr 429) med vissa bestämmelser rörande tillämpningen av lagen angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror varje cigarrett utan fast pappersmunstycke skall anses väga 1 gram och varje cigarrett med fast pappersmunstycke 0,5 gram, bör enligt styrelsens mening tullen för cigarretter av sistnämnda slag kunna fastställas till 5 öre per styck. Mot en sådan uppdelning har, enligt vad styrelsen inhämtat, bolaget icke något att erinra.

Den lägre tullen för cigarretter med fast pappersmunstycke torde böra tillämpas även å dylika cigarretter, inkommande i gåvoförsändelser.

Styrelsen vill icke motsätta sig den föreslagna begränsningen till 1 000 gram av den kvantitet tobaksvaror, som skulle få införas av resande mot erläggande av tullavgift. Det inträffar nämligen jämförelsevis sällan, att större kvantitet än den sålunda tillstyrka införas av en person vid ett och samma tillfälle. En begränsning av nämnda kvantitet torde emellertid böra föranleda viss ändring av 22 § lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel.

Departementschefen. Vad först angår frågan om förtullning av gåvosändningar, som inkomma till enskilda personer och som innehålla tobaksvaror, har *generaltullstyrelsen* upplyst, att enligt rådande praxis tobaksvarorna av tullmyndigheten överlämnas till tobaksmonopolet, som kontrollstämplar tobaksförpackningarna och uttager skatt för tobaksvarorna. Någon tullavgift utgår däremot icke.

I syfte att uppnå en viss förenkling i behandlingen av gåvosändningar av nu angivet slag har *generaltullstyrelsen* förordat, att färdiga tobaksvaror, som inkomme till enskild person såsom gåva, skulle — såvitt varorna vore avsedda för mottagarens eget bruk — få intill viss myckenhet av tullverket utlämnas till gåvomottagaren mot erläggande av tull. I följd härav skulle någon skatt icke uttagas för nämnda varor.

Beträffande storleken av de ifrågasatta tullavgifterna har tobaksmonopo-

let — under beaktande bland annat av den skattehöjning för tobaksvaror som trädde i kraft den 1 februari 1948 — föreslagit, att tullen skulle utgå med följande belopp, nämligen för cigarrer med 50 öre, för cigarrcigarretter med 25 öre och för cigarretter med 10 öre, allt per styck, samt för andra slag av färdiga tobaksvaror med 50 kronor per kilogram. Enligt vad tobaksmonopolet vidare föreslagit borde en begränsning stadgas av den i gåvosändningar ingående kvantiteten tobaksvaror som skulle få utlämnas mot erläggande av tull; den högsta kvantiteten syntes kunna fastställas till 1 000 gram. Generaltullstyrelsen har icke haft annat att erinra mot de sålunda föreslagna bestämmelserna än att tullen för cigarretter med fast pappersmunstycke borde bestämmas till allenast 5 öre per styck.

I likhet med generaltullstyrelsen är jag av den uppfattningen, att en förenkling i behandlingen av gåvosändningar, innehållande tobaksvaror, skulle ernås därest för dessa tobaksvaror uttoges tull i stället för skatt. På grund härav och då förslaget rörande tullavgifternas storlek och maximeringen av tobakskvantiteten icke föranleder någon erinran från min sida, tillstyrker jag att ifrågavarande förslag genomföres.

Beträffande härefter storleken av tullavgifterna för av resande medförda tobaksvaror har tobaksmonopolet erinrat om att dessa tullavgifter alltsedan år 1924 utgått med följande belopp, nämligen för cigarrer med 15 öre, för cigarrcigarretter med 8 öre och för cigarretter med 5 öre, allt per styck, samt för andra slag av färdiga tobaksvaror med 10 kronor per kilogram, dock att om den införda myckenheten tobaksvaror överstigit 550 gram, tullavgifterna för överskjutande myckenhet utgått med dubbelt högre belopp. Enligt vad bolaget vidare anfört kunde det befaras, att den genom skattehöjningen den 1 februari 1948 stegrade dispariteten mellan tull och skatt komme att medföra en betydande ökning av de kvantiteter tobaksvaror som infördes av resande. Under åberopande härav har bolaget föreslagit, att för dylika varor skulle uttagas samma tullavgifter som förordats för i gåvosändningar inkommande tobaksvaror. Jämväl den kvantitet tobaksvaror, som resande mot erläggande av tull finge införa hit till riket, borde enligt bolagets förslag begränsas till högst 1 000 gram.

Vad bolaget sålunda föreslagit har tillstyrkts av generaltullstyrelsen.

Även enligt min mening är det motiverat, särskilt med hänsyn till den senast genomförda skärpningen i beskattningen av tobaksvaror, att tullavgifterna höjas för tobaksvaror, som av resande införas hit till riket. Den höjning torde böra genomföras i överensstämmelse med det framlagda förslaget. Tillräckliga skäl synas dock icke föreligga att maximera den kvantitet tobaksvaror, som må införas av resande mot erläggande av tullavgift.

De sålunda förordade ändringarna i behandlingen av till riket inkommande gåvosändningar, innehållande tobaksvaror, samt av tobaksvaror, som införas av resande, föranleda vissa ändringar i 1943 års lag angående

statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror samt i den vid 1929 års tulltaxeförordning fogade tulltaxan.

Beträffande ändringarna i förstnämnda författning torde däri böra upptagas en föreskrift av innehåll, att färdiga tobaksvaror, som inkomma till riket såsom gåva till enskild person för dennes eget bruk må av tullverket utlämnas mot att stadgad tull erlägges, dock endast intill så stor myckenhet som av Konungen för dylikt fall fastställts. Denna föreskrift torde böra upptagas i 26 §. Den föreslagna ändringen i behandlingen av tobaksvaror, som införas av resande, bör vidare medföra, att 26 § 3 mom. upphäves. Jämväl i vissa andra hänseenden bör 26 § omarbetas. Vidare erfordras redaktionella jämkningar i 27 och 28 §§.

I enlighet härmed har inom finansdepartementet upprättats förslag till lag om ändrad lydelse av 26—28 §§ lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror.

Därest riksdagen antager de nu föreslagna författningsändringarna, torde jag senare få anmäla fråga om ändring av 1943 års kungörelse med vissa bestämmelser rörande tillämpningen av nyssnämnda lag.

Vad härefter angår ändringarna i tulltaxan torde de föreslagna nya bestämmelserna om uttagande av tullavgifter för tobaksvaror i de fall varom nu är fråga böra införas i anmärkningar under tulltaxenummer 159.

Såsom framgår av det förut anförda har jag icke ansett mig böra förorda en maximering av den kvantitet tobaksvaror, som må införas av resande mot erläggande av tullavgift. Vid sådant förhållande förfaller frågan om ändring i 1923 års lag om straff för olovlig varuinförsel.

Övriga ändringar i tulltaxan.

Ändring i fråga om tulltaxeringen av sackarin och andra konstgjorda sötningsmedel.

I den vid 1929 års tulltaxeförordning fogade tulltaxan äro sackarin och andra konstgjorda sötningsmedel upptagna under tulltaxenr 207 (statistiskt nr 521). Varorna äro tullfria. Såsom »andra konstgjorda sötningsmedel» räknas bland annat kristallos (sackarinets natriumsalt) samt dulcin och glucin.

Enligt en till tulltaxenr 207 fogad anmärkning må hit hänförliga varor införas allenast av apoteksföreståndare eller, på medicinalstyrelsens, vetenskapsakademiens, vederbörande universitetsfakultets eller karolinska institutets eller tekniska högskolans lärarkollegiers tillstyrkan, av vetenskapsman till begagnande för vetenskapliga ändamål eller ock, efter kommerskollegii prövning, av näringsidkare, som styrker sig hava behov av dylika varor för åstadkommande av sina tillverkningar.

I en den 17 juni 1946 dagtecknad skrift har *Stockholms handelskammare* hemställt, att då ifrågavarande anmärkning till tulltaxenr 207 syntes utgöra ett onödigt och opåkallat hinder för handeln, åtgärder måtte vidtagas för

upphävande av den i anmärkningen stadgade inskränkningen i fråga om rätten att införa sackarin och andra konstgjorda sötningsmedel.

Till närmare motivering för sin framställning har handelskammaren anfört.

Inskränkningen i rätten att införa dessa varor härrör från ett förslag av 1888 års tullkommitté. I enlighet med detta förslag föreskrevs, att varorna skulle tullbehandlas såsom apoteksvara. I samband med tillkomsten år 1913 av nu gällande apoteksvarustadga — enligt vilken varorna ej utgöra apoteksvara — blevo de emellertid upptagna i en särskild rubrik i taxan, varvid de för apoteksvaror tidigare gällande importrestriktionerna bibehöllos i form av förevarande anmärkning.

Enligt vad som framgår av tullkommitténs betänkande var anledningen till förslaget, att man väntade en lagstiftning med förbud mot användning av sackarin för annat än medicinskt ändamål. Någon lagstiftning av denna innebörd har emellertid icke kommit till stånd, och man torde numera vara av den uppfattningen, att användningen i allmänhet icke bör förbjudas utan endast underkastas erforderlig kontroll, exempelvis genom märkningsplikt, så att allmänheten icke vilseledes i fråga om de tillverkade produkternas näringsvärde.

Under alla omständigheter saknar den i anmärkningen uppställda inskränkningen varje betydelse såsom hinder för varornas användning, eftersom en betydande tillverkning därav numera sker inom landet samt några restriktioner icke förekomma i fråga om vare sig tillverkning av eller handel med varorna.

Över handelskammarens framställning ha, efter remiss, utlåtanden avgivits av *generaltullstyrelsen* och *kommerskollegium*. Vid utlåtandet från kommerskollegium ha därjämte fogats yttranden av *Sveriges kemiska industrikontor* och *statens institut för folkhälsan*.

Generaltullstyrelsen har anfört, att när sackarin på 1880-talet först kom i marknaden, tilldrog det sig stor uppmärksamhet, beroende på att preparatet ansågs i egenskap av ersättningsmedel för socker lätt kunna tjäna till förfälskning av livsmedel och därjämte antogs medföra skadliga verkningar för matsmältningsorganen. I ett flertal främmande länder vidtogos också på ett tidigt stadium särskilda åtgärder till förekommande av missbruk. Under åberopande härav framlade för Sveriges vidkommande 1888 års tullkommitté förslag, att sackarin i avvaktan på en eventuell svensk lagstiftning i ämnet måtte hänföras till apoteksvaror. Föreskrift härom inflöt också i den i juni 1892 ikraftträdde tulltaxan, och sackarin underkastades därigenom beträffande införseln samma bestämmelser som apoteksvaror. Denna föreskrift bibehölls i sedermera utfärdade tulltaxor och utsträcktes i 1911 års tulltaxa att omfatta även andra konstgjorda sötningsmedel än sackarin. År 1914 anknöts emellertid tulltaxans rubrik för apoteksvaror till den definition, som givits i den året förut införda apoteksvarustadgan, enligt vilken definition sackarin och andra konstgjorda sötningsmedel icke utgjorde apoteksvaror. Preparaten i fråga blevo därför upptagna i en särskild rubrik, varvid de tidigare gällande införselbestämmelserna bibehöllos oförändrade. De farhågor, man från början hyste beträffande sackarinets skadliga verkningar, hade icke blivit bekräftade, och någon lagstiftning ur denna syn-

punkt hade icke heller kommit till stånd. Särskilda föreskrifter funnes endast beträffande användningen av sackarin för vissa tillverkningar. Sålunda vore i fråga om maldrycker och söta läskedrycker användningen av sackarin i visst fall helt förbjuden och i andra fall tillåten endast under förutsättning, att etiketten å varan vore försedd med uppgift, att varan innehöller sackarin. Tillverkningen av och handeln med konstgjorda sötningsmedel vore däremot för närvarande icke underkastad några som helst begränsningar. Under sådana omständigheter syntes skäl för bibehållandet av inskränkningen i rätten att införa konstgjorda sötningsmedel icke förefinnas. Generaltullstyrelsen hemställde därför, att proposition måtte framläggas för riksdagen om sådan ändring av tulltaxan, att den vid nr 207 fogade anmärkningen med vissa föreskrifter i fråga om rätten att införa konstgjorda sötningsmedel utginge ur tulltaxan.

Sveriges kemiska industrikontor och statens institut för folkhälsan ha förklarat sig tillstyrka handelskammarens framställning.

Kommerskollegium har anfört följande.

I sitt den 4 juli 1941 avgivna betänkande med förslag till livsmedelsstadga m. m. (SOU 1941: 22) uttalade livsmedelslagstiftningssakkunniga bland annat (s. 200) att någon bärande invändning icke kunde riktas emot användningen av sackarin för livsmedel och att någon anledning att föreslå förbud mot tillsats av konstgjorda sötningsmedel därför icke föreläge. Såsom villkor för medgivande av försäljning av sackarinhaltiga livsmedel ansågo emellertid de sakkunniga att närvaron av det konstgjorda sötmedlet måste deklarerars. De sakkunnigas förslag i denna del av livsmedelsstadgan lämnades av kollegium i utlåtande den 30 januari 1942 i stort sett utan erinran.

Då handeln inom landet med sackarin och andra konstgjorda sötningsmedel för närvarande är helt fri, och sackarin sedan några år tillbaka tillverkas inom landet samt i övrigt några sakskäl icke synas föreligga mot användningen av konstgjorda sötningsmedel för livsmedel, anser kollegium i likhet med kemikontoret och folkhälsoinstitutet att den rådande inskränkningen i rätten att införa dylika sötningsmedel bör upphävas.

Kommerskollegium tillstyrker sålunda den av handelskammaren gjorda framställningen.

Departementschefen. Av den verkställda utredningen framgår, att några skäl icke längre föreligga, som motivera ett bibehållande av den enligt tulltaxan gällande inskränkningen i rätten att införa sackarin och andra konstgjorda sötningsmedel. Inskränkningen i fråga torde därför böra upphävas.

Den ändring som i anledning härav erfordras i tulltaxan bör genomföras på så sätt, att anmärkningen till tulltaxenr 207 (statistiskt nr 521) upphäves. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma dag för ikraftträdande av denna ändring i tulltaxan.

Ändring i fråga om tulltaxeringen av nya varor, vilka huvudsakligen användas såsom apoteksvaror.

I tulltaxan äro apoteksvaror, enkla eller sammansatta, upptagna under tulltaxenummer 222: 2 (statistiskt nr 539: 2). Dessa varor äro fria från tull. Enligt en vid rubriken fogad anmärkning, betecknad nr 1, skola såsom apoteksvaror tulltaxeras alla varor, som på grund av gällande apo-

teksvarustadga utgöra apoteksvaror, även om varorna kunna hänföras jämväl under annat nummer i tulltaxan, ävensom sådana giftiga ämnen av första klassen, vilka endast eller i huvudsaklig mån användas såsom läkemedel eller vid tillredning av läkemedel.

I § 1 apoteksvarustadgan den 14 november 1913 (nr 308) föreskrives, att till apoteksvara enligt nämnda stadga äro att hänföra ämnen (enkla kemikalier och droger) och beredningar, som endast eller i huvudsakligaste mån användas såsom läkemedel eller vid tillredning av läkemedel. De avsedda ämnena äro uppräknade i en vid stadgan fogad bilaga I, och beredningarna finnas närmare angivna i stadgans bilaga II. Nämnda bilagor skola enligt § 3 i stadgan minst vart tredje år av medicinalstyrelsen i samråd med kommerskollegium och tekniska högskolan granskas och därefter hos Kungl. Maj:t anmälas till fastställelse. I § 2 angivas vissa varor, vilka icke skola anses såsom apoteksvaror.

I en den 6 december 1945 dagtecknad skrivelse, som inkommit till socialdepartementet, har *medicinalstyrelsen* bland annat hemställt att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga styrelsen att provisoriskt, i avvaktan på Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall, meddela beslut huruvida viss vara vore hänförlig till apoteksvara.

I sin framställning har medicinalstyrelsen till en början omnämnt, att läkemedlet penicillin icke tidigare varit upptaget i apoteksvarustadgan, att i anledning härav uppkommit fråga, huruvida för penicillin, som importerats, skulle uttagas tullavgift (med 15 procent av värdet), men att sedan Kungl. Maj:t genom beslut den 31 augusti 1945 bifallit styrelsens framställning om penicillinets upptagande i bilaga I till apoteksvarustadgan, frågan härom förfallit. Vidare har omnämnts, att en liknande fråga därefter uppkommit beträffande läkemedlet progesteron. I anslutning härtill har medicinalstyrelsen anfört.

Det kan förväntas, att med den utveckling, som forskning och teknik för närvarande även på medicinens område genomgå, åtskilliga nya och värdefulla läkemedel skola tillkomma. Då det synes mycket olägligt, att sådana formella hinder beträffande tillämpningen av en sakligt välgrundad tulltaxering, som förelegat beträffande såväl penicillin som progesteron, fortsättningsvis förefinnas, medförande i många fall försening för viktiga läkemedels användning, har medicinalstyrelsen ansett sig böra upptaga frågan om rätt för styrelsen att efter tillstyrkan av kommerskollegium provisoriskt, i avvaktan på Kungl. Maj:ts prövning i de enskilda fallen, meddela beslut om viss varas ställning till apoteksvarustadgan. I sådana fall, då sakförhållandena klart gåve vid handen, att en vara borde betraktas som apoteksvara, skulle medicinalstyrelsens provisoriskt meddelade beslut föranleda, att varan finge utan tulltillägg införas till riket. Medicinalstyrelsen vill i detta sammanhang erinra om, att styrelsen enligt gällande giftstadga (SFS 1943 nr 877) bil. 1 I: 5 har befogenhet att beträffande ämnen och beredningar, som endast eller huvudsakligen användas såsom läkemedel, förklara att dessa skola betraktas såsom gifter av första klassen, varvid följer, att de i tullhänseende hänföras till statistiskt nummer 539: 2, »Apoteksvaror, enkla eller sammansatta», vilka äro fria från tull.

I infordrat utlåtande över nämnda framställning har *generaltullstyrelsen* anfört följande.

Till införsel förekomma stundom enkla kemikalier, som uppenbarligen äro avsedda att användas såsom läkemedel men icke finnas upptagna i bilaga I till apoteksvarustadgan. Dylika kemikalier kunna nu icke tulltaxeras såsom apoteksvaror enligt nr 222: 2, för så vitt de icke utgöra giftigt ämne av första klassen. Varorna bliva i stället som regel hänförliga till tulltaxenr 223 (statistiskt nr 540: 2), som upptager kemiska preparat, ej särskilt nämnda, med tull av 15 procent av värdet. I överensstämmelse härmed komma vissa nya och ur medicinsk synpunkt ofta mycket värdefulla läkemedel att bliva belagda med tull under den första tiden, vilket måste anses vara otillfredsställande. Den uppfattningen torde nämligen vara allmänt rådande, att läkemedel böra få införas utan tull, och apoteksvaror ha upptagits i tulltaxan med tullfrihet.

Generaltullstyrelsen har vidare anfört, att något hinder icke syntes föreligga att utan avvaktan på ikraftträdandet av en ny läkemedelsstadga utvidga begreppet apoteksvaror. Redan nu föreläge en viss skillnad mellan tulltaxans bestämmelser och apoteksvarustadgans definition å apoteksvaror, i det att i tulltaxan till skillnad från i apoteksvarustadgan begreppet apoteksvaror innefattade även vissa giftiga ämnen av första klassen. Sådana ämnen vore icke upptagna i bilaga I vid apoteksvarustadgan, även om de fyllde kravet att endast eller i huvudsakligaste mån användas som läkemedel eller vid tillredning av läkemedel. Det syntes då ligga nära till hands att ytterligare komplettera föreskrifterna i tulltaxan om vilka varor, som skulle tulltaxeras enligt rubriken för apoteksvaror, med en bestämmelse, avseende sådana nya läkemedel, som ännu icke hunnit upptagas i apoteksvarustadgans bilaga I. Frågan skulle möjligen kunna lösas på det sätt, att den grundläggande definitionen å apoteksvaror upptoges i tulltaxan utan anknytning till någon uttömmande förteckning. De i § 2 mom. 1 och 2 apoteksvarustadgan nämnda undantagen skulle emellertid då icke kunna tillämpas i tullhänseende. Lämpligare syntes därför vara att bibehålla den i anmärkning 1 till tulltaxenr 222: 2 intagna hänvisningen till apoteksvarustadgan men utvidga anmärkningen med en bestämmelse därom, att jämväl andra ämnen (enkla kemikalier och droger) än de förut nämnda skulle, under förutsättning att de endast eller i huvudsaklig mån användes som läkemedel eller vid tillredning av läkemedel, tulltaxeras såsom apoteksvaror, ändock att de icke på grund av gällande apoteksvarustadga utgjorde apoteksvaror. Förut omnämnda undantag i § 2 mom. 1 och 2 apoteksvarustadgan skulle visserligen då icke kunna tillämpas å denna nya grupp av ämnen, men detta syntes i praktiken vara utan betydelse.

I enlighet härmed har *generaltullstyrelsen* föreslagit, att anmärkning 1 till tulltaxenr 222: 2 skulle erhålla följande lydelse.

Anm. 1. Enligt detta nummer tulltaxeras *dels* alla varor, som på grund av gällande apoteksvarustadga utgöra apoteksvaror, även om varorna kunna hänföras jämväl under annat nummer i tulltaxan, *dels* sådana giftiga ämnen av första klassen, vilka endast eller i huvudsaklig mån

användas såsom läkemedel eller vid tillredning av läkemedel, *dels ock* andra ämnen (enkla kemikalier och droger), som endast eller i huvudsaklig mån hava sådan användning, ehuru de icke enligt gällande apoteksvarustadga utgöra apoteksvaror.

Generaltullstyrelsen har framhållit, att förenämnda bestämmelser borde tillämpas på samma sätt som motsvarande föreskrifter i apoteksvarustadgan. Uttrycket »tillredning av läkemedel» borde således avse tillredning i egentlig mening och icke framställning av läkemedel genom syntes eller extrahering. Vidare borde det vara ett ämnes användning i *allmänhet* och icke i det speciella fallet, som skulle vara avgörande vid bedömandet, huruvida ämnet endast eller i huvudsaklig mån användes såsom läkemedel eller vid tillredning av läkemedel.

Generaltullstyrelsen har vidare anfört.

Även efter en ändring av bestämmelserna på nu angivet sätt skulle bilaga I till apoteksvarustadgan självfallet i allmänhet komma att bliva utslagsgivande vid tulltaxeringen av ämnen av ifrågavarande slag. Vid införsel av ämne (enkel kemikalie eller drog), som ännu icke upptagits i nämnda bilaga men beträffande vilket importören gjorde anspråk på behandling som apoteksvara under åberopande av att ämnet endast eller i huvudsaklig mån användes som läkemedel eller vid tillredning av läkemedel, skulle de lokala tullmyndigheterna som regel ha att hänskjuta tulltaxeringsfrågan till prövning av generaltullstyrelsen, som då finge tillfälle att från medicinalstyrelsen inhämta yttrande, vilket bleve bestämmande för tulltaxeringen. I de fall, då medicinalstyrelsen komme att finna, att ämnet borde rubriceras såsom apoteksvara, torde kunna förutsättas, att styrelsen, såvida fråga icke vore om gift av första klassen, hos Kungl. Maj:t gjorde framställning om ämnets upptagande i bilaga I, så att detsamma bleve apoteksvara även i apoteksvarustadgans mening. Bilaga I komme på detta sätt att tid efter annan kompletteras med nya läkemedel. Därest av medicinalstyrelsen gjord framställning om en varas upptagande i bilaga I icke skulle vinna Kungl. Maj:ts bifall, borde varan i fortsättningen icke tulltaxeras såsom apoteksvara. Detta fall synes vara att jämföra med en ändring i tulltaxeringspraxis, föranledd av Kungl. Maj:ts utslag på besvär över ett av generaltullstyrelsen meddelat beslut i tulltaxeringsfråga. Beträffande redan införda varupartier skulle ändringen således icke föranleda krav på inbetalning av tull i vidare mån än som följde av 1 § förordningen den 24 maj 1928 (nr 124) angående förfarandet i vissa fall vid oriktig avgiftsberäkning hos tullverket.

I härefter avgivna utlåtanden över generaltullstyrelsens förslag ha *medicinalstyrelsen* och *kommerskollegium* ävensom *Sveriges kemiska industrikontor* tillstyrkt detsamma.

Departementschefen. Enligt den vid 1929 års tulltaxeförordning fogade tulltaxan äro apoteksvaror, enkla eller sammansatta, fria från tull (tulltaxen 222: 2, statistiskt nr 539: 2). Av anm. 1 till nämnda rubrik framgår, att såsom apoteksvaror skola tulltaxeras *dels* alla varor, som på grund av gällande apoteksvarustadga utgöra apoteksvaror, även om varorna kunna hänföras jämväl under annat nummer i tulltaxan, *dels ock* sådana giftiga ämnen av första klassen, vilka endast eller i huvudsaklig mån användas såsom läkemedel eller vid tillredning av läkemedel.

Det av generaltullstyrelsen framlagda förslaget — vilket tillstyrkts i de övriga yttrandena — innebär, att nyssnämnda tulltaxenummer skall utvidgas till att omfatta jämväl andra ämnen (enkla kemikalier och droger) än de i anm. 1 nu upptagna under förutsättning att dessa andra ämnen endast eller i huvudsaklig mån användas såsom läkemedel eller vid tillredning av läkemedel, ehuru de icke enligt gällande apoteksvarustadga utgöra apoteksvaror.

Vad generaltullstyrelsen sålunda föreslagit synes böra genomföras. Författningstekniskt bör detta ske genom att utvidga anm. 1 till tulltaxenr 222: 2 på sätt generaltullstyrelsen förordat i sitt i ärendet avgivna utlåtande.

Nu ifrågavarande ändring bör träda i kraft å dag som Kungl. Maj:t bestämmer.

Ändring beträffande tullen å koksalt med viss inblandning av natriumnitrit.

I tulltaxan hänföres koksalt (natriumklorid) till tulltaxenr 203 (statistiskt nr 495). Denna vara är fri från tull. För natriumnitrit, som i samma taxa är hänförlig till tulltaxenr 223 (statistiskt nr 540: 2) utgår däremot en tull av 15 procent av värdet.

Enligt 2 § a) tulltaxeförordningen skall vara, som utgör en blandning av beståndsdelar, hänförliga till taxenummer med olika tullsats, tulltaxeras, om någon beståndsdel drager värdetull, enligt vad taxan stadgar för ifrågavarande beståndsdel samt i annat fall lika med den beståndsdel, som är underkastad högsta tullsatsen; dock skall hänsyn icke tagas till beståndsdelar, vilka förekomma i endast obetydlig mängd och icke väsentligen inverka på varans beskaffenhet.

I en den 26 mars 1947 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrift har *Kooperativa förbundet* anfört, att förbundet från England importerade vissa blandningar av koksalt och natriumnitrit, avsedda för charkuterifabrikerna, nämligen »snabbsalt» och »B-rimsalt», vilka innehöle högst 0,6 resp. 0,2 procent nitrit. Dessa saltblandningar bleve med tillämpning av gällande tulltaxa belagda med en tull av 15 procent av värdet. Nitrithalten i de båda kvaliteterna vore emellertid obetydlig och överstege icke den i giftstadgan angivna högsta procenthalten, som utgjorde 0,6 procent. Ifrågavarande saltblandningar borde därför enligt förbundets mening få införas utan tull. Förbundet hemställde, att sådan ändring måtte vidtagas i tulltaxan, att nitritblandat koksalt, innehållande högst 0,6 procent natriumnitrit, finge införas till riket tullfritt antingen såsom koksalt enligt statistiskt nr 495 eller, om så befundes lämpligare, enligt nytt, eget tulltaxenummer.

Över nämnda framställning ha *generaltullstyrelsen* och *kommerskollegium* efter remiss avgivit gemensamt utlåtande. Vid utlåtandet har fogats ett av *Sveriges kemiska industrikontor* avgivet yttrande i ärendet.

Sveriges kemiska industrikontor har tillstyrkt, att en ändring vidtoges i tulltaxan i nu berörda hänseende.

Generaltullstyrelsen och kommerskollegium ha framhållit, att vid saltning av köttvaror användes vissa blandningar av koksalt och natriumnitrit, varvid den i blandningarna ingående mängden av natriumnitrit visserligen vore jämförelsevis obetydlig men icke oväsentlig med hänsyn till varornas användning. I överensstämmelse med 2 § a) tulltaxeförordningen tulltaxerades därför dessa saltblandningar lika med natriumnitrit. Enligt bilaga 2, Grupp I B, vid giftstadgan den 26 november 1943 (nr 877), sådan denna lyder enligt kungörelsen den 17 oktober 1947 (nr 811), utgjorde natriumnitrit gift, tillhörande andra klassen. Anmärkning 1 till bilaga 4 vid nämnda stadga innehöller emellertid det medgivandet, att till saltning av köttvara finge användas en likformig blandning av koksalt och natriumnitrit, innehållande högst 0,6 viktprocent av det senare ämnet. Ämbetsverken hade icke något att erinra mot att tullfrihet medgaves för blandningar av koksalt och natriumnitrit, som innehöller högst 0,6 viktprocent natriumnitrit. Såvitt ämbetsverken kunnat finna, komme dylika saltblandningar icke till användning för annat ändamål än saltning av köttvaror. Det syntes därför icke vara nödvändigt att förbinda tullfriheten med det villkoret, att blandningarna skulle vara avsedda uteslutande för nämnda ändamål. Vid import av varorna skulle följaktligen icke erfordras sådan försäkran, som omförmåles i 20 § kungörelsen den 29 november 1929 (nr 373) med tillämpningsföreskrifter till tulltaxeförordningen. En bestämmelse om tullfrihet för ifrågasvarande saltblandningar syntes böra införas i tulltaxan såsom en anmärkning med nummerbeteckningen 2 under tulltaxenr 223. I samband därmed borde den nuvarande anmärkningen under nr 223 givas nummerbeteckningen 1. Därjämte borde produkten koncentrerat nikotin utan inblandning av annat ämne, som nu funnes upptagen tillsammans med vissa andra varor i den vid nr 223 fogade anmärkningen men för vilken, till skillnad från vad som gällde i fråga om de övriga, tullfrihet finge åtnjutas utan inskränkning beträffande användningen, lämpligen överflyttas till den ifrågasatta nya anmärkningen.

Departementschefen. Jag tillstyrker, att tullfrihet medgives för sådan blandning av koksalt och natriumnitrit som innehåller högst 0,6 procent natriumnitrit. En bestämmelse härom torde böra införas såsom en ny anmärkning under tulltaxenummer 223, och samtidigt bör den hittillsvarande anmärkningen under detta tulltaxenummer ändras på sätt generaltullstyrelsen och kommerskollegium föreslagit.

Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma dagen för ikraftträdandet av nämnda ändringar.

Ändring beträffande tullen å vissa tillsatsmedel till mineraloljor.

Bensin är i gällande tulltaxa upptagen under nr 174 (statistiskt nr 439) med tull av 10 öre för 100 liter. Enligt anmärkning 1 till tulltaxenr 174 skall tull emellertid icke utgå för till detta nummer hänförlig vara, som är avsedd att vid oljeraffinaderi användas uteslutande såsom råvara vid tillverkning

av bensin. Andra mineraloljor än bensin hänföres till tulltaxenr 175 (statistiska nr 440—445: 2) och äro fria från tull.

I en den 19 maj 1947 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrift har *A. Johnson & Co. oljeraffinaderiet, Nynäshamn*, anfört, att vid oljeraffineringen numera användes ett flertal olika kemiska preparat, som i små mängder tillsattes mineraloljeprodukterna för att förbättra deras egenskaper. Det mest kända av dessa tillsatsmedel vore tetraetylbly, vilket tillsattes bensin för att förbättra denna varas egenskaper i »knackningshänseende». Till »krackad» bensin tillsattes så kallade inhibitorer eller antioxidationsmedel, som höjde bensinens lagringsbeständighet. I övrigt hade tillsatsmedlen särskild betydelse för smörjolja. Genom tillsats av speciella preparat kunde uppnås en väsentlig förbättring av en eftersträvad speciell egenskap hos en smörjolja, t. ex. ökad oxidationsbeständighet, ökat viskositetsindex eller sänkt stelningspunkt. Vid tullbehandlingen av bensin fästes sedan gammalt icke avseende vid i bensinen eventuellt ingående tetraetylbly eller inhibitorer. Nyligen hade även i fråga om smörjolja den praxis börjat tillämpas, att tillsats av ifrågavarande kemiska preparat i mindre mängder icke medförde, att oljorna bleve tullbeskattade. Om tillsatsmedlen importerades för sig, hänfördes de emellertid i allmänhet till tulltaxenr 223 (statistiskt nr 540: 1—2), med tull av 15 procent av värdet. Den svenska oljeraffineringen, som icke åtnjöt något tullskydd för sina produkter, hade därigenom i tullhänseende kommit i ett sämre läge än utlandets industri på området. En ändring i tulltaxan vore därför påkallad, och denna ändring skulle enligt sökandens mening enklast kunna ske på det sätt, att i den vid tulltaxenr 223 fogade anmärkningen intoges ett stadgande, att tull icke skulle utgå för sådana i tulltaxan ej särskilt nämnda kemiska preparat, andra än hexametylentetramin, som vore avsedda uteslutande för användning såsom tillsatsmedel inom oljeraffineringsindustrin till förbättrande av mineraloljeprodukternas egenskaper.

Över nämnda framställning har, efter remiss, gemensamt utlåtande avgivits av *generaltullstyrelsen* och *kommerskollegium*. Vid utlåtandet har fogats ett av *Sveriges kemiska industrikontor* avgivet yttrande i ärendet.

Sveriges kemiska industrikontor, som tillstyrkt den gjorda framställningen, har förklarat sig anse, att en bestämmelse om tullfrihet för de åsyftade tillsatsmedlen borde upptagas i den vid tulltaxenr 223 fogade anmärkningen. Det vore enligt kemikontoret lämpligt, att bestämmelsen erhöles den av sökanden föreslagna, generella omfattningen och sålunda komme att avse tillsatsmedel till mineraloljeprodukter i allmänhet. Då emellertid beredning av olja i industriell skala med användande av tillsatsmedel bedreves även av andra företag än oljeraffinaderier, borde enligt kemikontorets mening i stället för det av sökanden föreslagna uttrycket »oljeraffineringsindustrin» i anmärkningen upptagas »mineraloljeindustrin».

Generaltullstyrelsen och *kommerskollegium* ha anfört följande.

Sådana mineraloljor, som användas såsom motorbränsle eller smörjmedel, innehålla numera ofta vissa främmande ämnen (tillsatsmedel), vilka före-

komma i ringa mängd och äro avsedda att förbättra oljornas egenskaper i olika avseenden. För höjande av kompressionsresistensen hos bensen och andra motorbrännoljor — det vill säga oljornas egenskap att, när de förekomma i gasform, tåla en hög kompression i motorcyldrarna, så att motorn icke knäckar — tillsätts sålunda vissa ämnen, vilka pläga benämnas »antiknäckningsmedel», »knäckningsförhindrande medel» eller »knäckskyddsmedel». Bland dylika ämnen äro tetraetylbley, aminer och järnpentakarbonyl de viktigaste. Det förstnämnda preparatet, som är det för närvarande mest använda, har en märkbar effekt redan vid mycket ringa koncentration. Till motverkan av icke önskvärda förändringar av bensen vid långtidslagring användas vissa tillsatsmedel, som huvudsakligen utgöras av fenoler.

I smörjoljor — till vilka här räknas jämväl transformatoroljor — ingående tillsatsmedel ha till huvudsaklig uppgift att sänka stelningpunkten hos oljorna och därigenom göra dessa mera lättflytande vid låga temperaturer, att öka motståndskraften hos en å maskinelement förekommande oljehinna, som i vissa fall, till exempel då den är anbragt å mot varandra arbetande kugghjul, kan bliva utsatt för starkt tryck, eller att förhindra oxidation, korrosion och förhartsning. Tillsatsmedel med sistnämnda uppgift benämnas »inhibitorer». Här ifrågavarande preparat utgöras vanligen av paraffinvaxer, metalltvålar samt organiska fosfor-, klor- och svavelföreningar. Såsom tillsatsmedel till transformatoroljor användas i regel vissa aminer och fenoler.

Vid tulltaxeringen av bensen fästes icke avseende vid i varan förekommande tillsatsmedel av de slag, som här avses. Vad smörjoljor beträffar, föranledde en inblandning av tillsatsmedel tidigare i regel, att oljorna hänfördes till tulltaxenr 272 (statistiskt nr 607), som upptager, bland annat, smörjmedel, ej särskilt nämnda, i vilka olja eller fett ingår, med tull av 2 kronor för 100 kilogram av bruttovikten. Emellertid kunde det stundom vara svårt att avgöra, huruvida i oljorna ingående främmande ämnen blivit avsiktligt tillsatta eller ej. Med hänsyn härtill och enär det ansågs mindre lämpligt, att en ringa tillsats av här ifrågavarande preparat, som icke förändrade oljornas karaktär och användning, skulle medföra, att varorna belades med tull, beslöt generaltullstyrelsen, efter kemikontorets hörande och med ändring av förut tillämpad praxis, den 22 februari 1947, att mineral-smörjoljor med dylik tillsats skulle hänföras till tulltaxenr 175 och således vara fria från tull. Det är emellertid att märka, att ändringen icke hade avseende å sådana smörjoljor, som genom tillsats av exempelvis emulgerings- eller lösningsmedel förlorat sin karaktär av mineraloljor i egentlig mening och övergått till smörjmedel med speciell användning. Dylika mineraloljeproductor hänföras alltjämt till tulltaxenr 272 och beläggas med en tull av 2 kronor för 100 kilogram.

Av de tillsatsmedel, som avses i sökandens framställning, äro vissa redan enligt gällande bestämmelser fria från tull. De flesta preparaten bliva emellertid hänförliga till tulltaxenr 223 (statistiskt nr 540: 2) och således underkastade en tull av 15 procent av värdet.

Ämbetsverken ha vidare yttrat, att — såsom av det anförda framginge — mineraloljor, innehållande vissa tillsatsmedel, numera vore fria från tull, dock med undantag för bensen, för vilken vara tullen emellertid vore mycket låg, under det att särskilt inkommande tillsatsmedel av ifrågavarande slag vid införsel till riket i regel bleve belagda med den jämförelsevis höga tullen av 15 procent av värdet. Svenska industriföretag, som importerade dylika tillsatsmedel för inblandning i de mineraloljeproductor, som av dem

framställdes, komme därigenom uppenbarligen i en ofördelaktig ställning i förhållande till de utländska oljeproducenterna. På grund därav borde enligt ämbetsverkens mening sådan ändring i gällande bestämmelser vidtagas, att tillsatsmedlen bleve fria från tull, när de infördes för att användas uteslutande för nämnda ändamål. Enär preparaten i fråga i regel vore hänförliga till tulltaxenr 223, borde en bestämmelse om tullfrihet lämpligen i enlighet med sökandens hemställan upptagas under sistnämnda nummer i tulltaxan. I likhet med kemikontoret funne ämbetsverken vidare, att skäl talade för att ifrågavarande preparat finge införas utan tull även i de fall, då de vore avsedda att nyttjas såsom tillsatsmedel för andra mineraloljor än motorbrännoljor och smörjoljor och då de komme till användning hos industrieföretag utanför den egentliga oljeraffineringsindustrien. Från tullfriheten borde emellertid enligt ämbetsverkens mening undantagas sådana tillsatsmedel, som föranledde, att därmed försatta oljor bleve hänförliga till nr 272 och således belagda med tull. Ett medgivande av tullfrihet borde vidare begränsas till att avse tillsatsmedel för industriell användning. Detta överensstämde även med sökandens hemställan. Vissa i handeln förekommande preparat, till exempel så kallade bensinbesparingsmedel, som vore avsedda att användas av de enskilda konsumenterna och som i regel försåldes i smärre förpackningar, borde följaktligen vid import icke komma i åtnjutande av tullfrihet.

Departementschefen. På sätt generaltullstyrelsen och kommerskollegium förordat bör tullfrihet medgivas i fråga om sådana kemiska preparat, vilka äro avsedda uteslutande för användning såsom inhibitorer, knackskyddsmedel eller tillsatsmedel med annan, liknande uppgift vid industriell beredning av mineraloljor. En föreskrift av detta innehåll bör införas i den i det föregående omnämnda anmärkningen 1 till tulltaxenummer 223.

Dagen för ändringens ikraftträdande torde få bestämmas av Kungl. Maj:t.

Ändring beträffande tullen å eteriska oljor.

Till tulltaxenr 257—258 (statistiska nr 587—588) hänföras under benämningen flyktiga vegetabiliska oljor vissa eteriska oljor, vilka komma till användning såsom råvaror inom industrien. Tulltaxenr 257 omfattar oljor, som inkomma i kärl, vägande brutto 1 kg eller däröver, och nr 258 oljor, som inkomma i kärl med mindre bruttovikt. Tullen utgår i förra fallet med 200 kr. och i senare fallet med 300 kr. för 100 kg. I båda fallen tillkommer, med visst undantag, en tilläggstull av 200 kr. för 100 kg enligt förordningen den 31 januari 1932 (nr 15) med tillägg till gällande tulltaxa, sådan denna förordning lyder enligt kungörelsen den 25 maj 1941 (nr 258).

I en den 12 augusti 1946 dagtecknad skrift har *aktiebolaget Bofors Nobelkrut* hemställt, att frågan om ändrade bestämmelser rörande tullsatsen på sådana eteriska oljor, vilka användas såsom råvaror vid industriella tillverkningar, måtte upptagas till behandling. Enligt bolagets mening vore

det riktigast, att oljor, avsedda för nämnda ändamål, helt befriades från tull.

I nämnda skrift har bolaget anfört följande.

Det finnes inom landet ett icke obetydligt behov av syntetiska luktämnen av olika slag för användning inom tvål-, essens- och dylika industrier. Dessa luktämnen ha tidigare importerats, huvudsakligen från Tyskland. Då den tyska exporten för avsevärd tid framåt torde vara högst oviss och möjligheterna att från t. ex. England och Amerika importera dylika produkter ännu äro mycket små, har bolaget på sitt program upptagit dylika tillverkningar. En fabrik är under byggnad och torde kunna sättas i gång under slutet av år 1946. Fabriken torde bli den första i sitt slag inom Skandinavien och dess produktion följaktligen av mycket stor betydelse.

Av grundläggande betydelse vid planerandet av en luktämnesfabrik äro råvarukostnaderna. Såsom råvaror användas bl. a. vissa eteriska oljor, vilka uteslutande äro importvaror. Den höga tullsats, som gäller för dessa varor, kan anses motiverad, då produkterna användes direkt för t. ex. parfymistiskt ändamål. Det förefaller dock icke rimligt att samma tullsats skall utgå för varor, som användas som råvaror för industriella tillverkningar av syntetiska produkter.

Som exempel på konsekvenserna av gällande bestämmelser kan nämnas, att t. ex. en för luktämnesindustrien kvantitativt betydelsefull råvara, lemongrasolja, som kostar ca 10 kr. per kg vid import, får en tullkostnad av 40 % av importvärdet.

För att omöjliggöra missbruk kunde man tänka sig möjligheten, att oljorna vid ankomsten till riket denatureras. En denaturering med exempelvis 2 % petroleum gör varorna oanvändbara för parfymistiskt ändamål.

Över framställningen ha utlåtanden avgivits av *generallullstyrelsen* och *kommerskollegium*. Vid sistnämnda utlåtande ha fogats yttranden från *Sveriges kemiska industrikontor*, *Stockholms handelskammare* och *Sveriges grossistförbund*.

Generallullstyrelsen har framhållit, att bolagets hemställan, enligt vad styrelsen inhämtat, endast gällde oljor, som vore avsedda att användas såsom råvaror inom luktämnesindustrien. Styrelsen har vidare anfört.

Tulltaxan innehåller i form av anmärkningar till vissa nummer bestämmelser därom, att tull icke skall utgå för sådana till ifrågakvarande nummer hänförliga varor, som vore avsedda att användas uteslutande för i anmärkningarna närmare angivna ändamål. Motsvarande bestämmelser återfinnas även i vissa författningar angående tilläggstullar och en dylik bestämmelse är redan gällande i fråga om vissa till tulltaxenr 257—258 hänförliga flyktiga vegetabiliska oljor. Enligt en i förordningen den 31 januari 1932 införd anmärkning skall nämligen tilläggstull icke utgå för dylika oljor, som äro avsedda uteslutande för tillverkning av putsmedel för läderarbeten eller för skodon.

Såsom villkor för åtnjutande av ovan omförd befrielse från tullen gäller enligt 20 § kungörelsen den 29 november 1929 (nr 373) med tillämpningsföreskrifter till tulltaxeförordningen som allmän regel, att till tullverket skall avlämnas en av varans förbrukare på tro och heder afgiven och på visst sätt bestyrkt försäkran, att det förhållande föreligger, som enligt anmärkning i tulltaxan medför, att tull icke skall utgå. Då befrielsen avser endast tilläggstull, i vilket fall nyssnämnda föreskrifter icke äro till-

lämpliga, ha motsvarande bestämmelser meddelats i särskilda kungörelser. Beträffande sådana till tulltaxenr 257—258 hänförliga oljor, för vilka befrielse från tilläggstull enligt vad ovan sagts blivit medgiven, har så skett genom kungörelse den 26 juni 1933 (nr 404).

Det synes emellertid kunna ifrågasättas, huruvida ett eventuellt medgivande av tullfrihet i vissa fall för varor, som eljest draga så hög tull, som förhållandet är i fråga om flyktiga vegetabiliska oljor, lämpligen bör grundas uteslutande på intyg. Ytterligare garantier mot missbruk torde få anses önskvärda och kunna vinnas genom föreskrift om denaturering av varorna i samband med tulltaxeringen. Såsom framgår av den gjorda ansökningsen har bolaget icke något att erinra mot en sådan föreskrift. Denatureringen torde böra innebära tillsättning av något illaluktande ämne, som gör den flyktiga oljan oanvändbar för direkt användning såsom luktämne och som icke kan fränskiljas genom ett enkelt förfarande. Enligt av tullverkets huvudlaboratorium verkställda undersökningar skulle en tillsats av 5 procent av en illaluktande mineralolja vara lämplig för ändamålet. Visst denatureringsmedel synes emellertid icke kunna nu föreskrivas, utan det torde lämpligen böra överlätas åt tullmyndigheterna att med hänsyn till alla på frågan inverkan omständigheter bedöma, huru denatureringen i förekommande fall skall företagas. Denatureringen bör verkställas genom varuhavarens försorg och på dennes bekostnad samt under tillsyn av tullpersonal.

Sveriges kemiska industrikontor har framhållit, att luktämnen vid sidan av den mera lyxbetonade användningen inom parfymeri och vissa delar av kosmetisk produktion tjänade som ofta ofrånkomliga ingredienser vid tillverkningen av en mångfald nödvändiga och nyttiga produkter. Även om luktämnen ej kunde anses tillhöra vad som oundgängligen krävdes för livets nödtorft måste det vara värdefullt att ett svenskt företag nu försökte frambringa en del av de vanligaste luktämnena, varigenom vårt beroende av utlandet komme att i motsvarande grad minskas.

Industrikontoret har vidare anfört, att priset på olika eteriska oljor och syntetiska luktämnen vore synnerligen skiftande. Det vore naturligt att dyra oljor huvudsakligen funne användning vid tillverkning av mera lyxbetonade varor, under det att billigare oljor användes vid tillverkningen av enklare nyttovaror såsom skokräms, putsmedel, tvål och tvättmedel i normal prisklass o. s. v. Vissa oljor, t. ex. lemongras- och citronellolja m. fl. kostade endast några få kronor per kg, varför tullavgiften här bleve mycket stor i förhållande till värdet. De flesta övriga oljor låge i en prisklass mellan 25 och 75 kr. och tullavgiften bleve i dessa fall tämligen rimligt avvägd. När det gällde sådana mycket dyrbara oljor, vilka betingade ett pris av flera hundra kronor eller i fråga om vissa varor t. o. m. flera tusen kronor per kg, bleve tullen givetvis utan varje som helst betydelse. Vid tillverkningen av syntetiska luktämnen utginge man ofta från beståndsdelar, som kunde utvinnas ur billiga naturliga eteriska oljor, och omvandlade dessa på kemisk väg till önskade syntetiska luktämnen. Härvid erfordrades även vissa vanliga kemikalier. På detta sätt kunde man ur en större kvantitet lättillgängliga och i och för sig billiga eteriska oljor såsom lemongras-, citronell-, nejlik- och pepparmyntolja framställa en mindre kvantitet dyrbara synte-

tiska luktämnen. Det vore givet att en tullavgift, som hänförde sig till mängden och icke till värdet, i hög grad försämrade de ekonomiska förutsättningarna för en sådan produktion. Om exempelvis 10 kg av en olja å 10 kr. per kg åtginge vid tillverkningen av 1 kg syntetiskt luktämne värt 200 kr., så fördyrades råvaran genom tullavgiften med 40 kr., under det att tullskyddet för den färdiga produkten endast utgjorde 4 kr. I stället för att skänka ett skydd åt en inhemsk luktämnesproducent komme nuvarande tullsystem att tvärtom i hög grad minska dennes konkurrenskraft. Det vore därför rimligt och önskvärt, att tillverkare av syntetiska luktämnen bereddades möjlighet att utan tullavgift importera de eteriska oljor, vilka skulle utgöra utgångsmaterial för kemisk omvandling. Det vore icke omöjligt att vid införseln på något sätt denaturera oljorna eller tillsätta sådana kemikalier till dem, att de miste sin vanliga lukt och smak och bleve oanvändbara för vanliga användningsändamål. I de fall, där man kunde ordna med betryggande kontroll av fabrikationen, kunde förmodligen även kravet på denaturering eftersättas. Genom tullavgiftens bortfallande komme den svenske tillverkaren att få ett tillverkningskydd, som motsvarade 4 kr. per kg *tillverkad* produkt. Om man med hänsyn till de tillverkade produkternas karaktär av delvis lyxvaror ansåge sig böra belasta tillverkningen med någon slags lyxavgift, borde denna i så fall utgå efter mängden av den *tillverkade* varan och endast med högst de två kronor per kg, som nu utginge i form av tilläggstull, ifall motsvarande vara importerades.

Stockholms handelskammare har tillstyrkt framställningen. Någon tillverkning av eteriska oljor för ifrågavarande ändamål förekomme icke inom landet, varför ett borttagande av tullen å desamma icke syntes kunna skada någon inhemsk industri. Däremot finge en sådan åtgärd antagas vara av stor betydelse för igångsättande och vidmakthållande av den nya luktämnesfabrikationen.

Jämväl *Sveriges grossistförbund* har tillstyrkt framställningen under förutsättning att betryggande föreskrifter fastställdes till förhindrande av missbruk. Enligt förbundets mening skulle den planerade tillverkningen bliva av viss betydelse i nuvarande läge för de industrier, som hade behov av luktämnen etc.

Kommerskollegium har anfört, att vid den tillverkning av dyrbarare syntetiska eteriska oljor, som bolaget hade för avsikt att bedriva, komme att som utgångsmaterial användas förhållandevis billiga eteriska oljor, såsom lemongras-, citronell-, nejlik- och pepparmyntolja. Tullen komme därför att värdemässigt drabba de vid fabrikationen i fråga såsom råmaterial använda billigare oljorna relativt hårdare än de dyrare oljor, med vilka de vid fabrikationen framställda syntetiska produkterna hade att konkurrera. Kollegium funne därför skäl tala för att tullsatsen för eteriska oljor för avsett ändamål sänktes. En viss lättnad skulle otvivelaktigt kunna beredas tillverkningen i fråga genom att tilläggstullen slopades, på sätt redan vore förhållandet vid tillverkning av putsmedel för läderarbeten eller för sko-

don. Då emellertid genom tillsats av lämpligt denatureringsmedel garanti torde kunna skapas för ett förhindrande av att varan funne användning för icke avsett ändamål, syntes sökandens framställning om helt borttagande av tullsatsen böra kunna tillmötesgå.

Aktiebolaget Bofors Nobelkrut har härefter i en till finansdepartementet den 27 januari 1948 inkommen skrift framhållit, att sedan bolagets fabrikation av syntetiska luktämnen pågått närmare ett år, vissa erfarenheter vunnits vilka bekräftade vikten av att den önskade tullfriheten beviljades. Bolaget skulle härigenom i fortsättningen kunna bli mera konkurrenskraftigt. Under år 1947 importerade bolaget över 16 ton eteriska oljor och det förväntades, att 1948 års import komme att bli ca 80 ton, vilket skulle draga en tull av omkring 320 000 kronor. Detta belopp måste anses betydande med hänsyn till den ringa omfattning tillverkningen ännu ägde. Med nu gällande noteringar uppginge tullen i procent av varans inköpspris till följande belopp, nämligen för sassafrassolja och stjärnanisolja 70—80 %, för nejlikeolja 60—70 % samt för eucalyptusolja 50—60 %. Med hjälp av svenska produkter och svensk arbetskraft förädlade bolaget råvarorna till ungefär det fyrdubbla värdet. Luktämnesindustrien borde sålunda ha en nationalekonomisk uppgift att fylla, särskilt i tider av valutabrist. Under första produktionsåret hade omkring en tredjedel av produktionen exporterats och möjligheter förelåge att öka exporten avsevärt. Importen hade hittills till största delen skett och avsåges i framtiden att ske utslutande från länder med s. k. mjuk valuta.

Departementschefen. Såsom framgår av den lämnade redogörelsen har aktiebolaget Bofors Nobelkrut hemställt om tullfrihet för eteriska oljor, vilka användas såsom råvaror vid industriell tillverkning. Enligt vad bolaget anfört kunde eventuellt missbruk av en dylik tullfrihet förebyggas på så sätt, att den tullfria varan vid ankomsten till riket denaturerades med exempelvis 2 procent petroleum; härigenom skulle nämligen varan bli oanvändbar för direkt tillverkning av parfymer och liknande preparat.

Mot förevarande hemställan har icke gjorts någon erinran från remissinstansernas sida.

För egen del finner jag det rimligt att tullfrihet medgives i fråga om sådana eteriska oljor, som användas såsom råvaror vid industriell tillverkning. Sådan tullfrihet bör dock icke få åtnjutas med mindre den importerade varan innan den utlämnas från tullverket på lämpligt sätt denatureras.

För genomförande av denna tullfrihet erfordras ändringar i såväl den vid 1929 års tulltaxeförordning fogade tulltaxan som 1932 års förordning med tillägg till gällande tulltaxa. Ändringarna torde böra träda i kraft å dag som Kungl. Maj:t bestämmer.

Ändring i förordningen angående förfarandet i vissa fall vid oriktig avgiftsberäkning hos tullverket.

I 6 § förordningen den 24 maj 1928 (nr 124) angående förfarandet i vissa fall vid oriktig avgiftsberäkning hos tullverket äro bestämmelser meddelade om den tidpunkt, då krav, varom i förordningen är fråga, skall anses anställt. Såvitt gäller av varuhavare eller annan mot tullverket framställt krav, skall detta enligt paragrafens andra stycke anses vara anställt, då besvär inkommit till generaltullstyrelsen, eller, där rättelse skall sökas hos lokal tullmyndighet, ansökning inkommit till denna.

I skrivelse den 20 november 1947 har *generaltullstyrelsen* anført, att avfattningen av 6 § vid upprepade tillfällen visat sig kunna medföra rättsförlust. Om nämligen varuhavare eller annan i fall, då krav skulle prövas av styrelsen, insänt sin för styrelsen avsedda besvärsskrift till lokal tullmyndighet samt preskriptionstiden hunnit utlöpa, innan besvärsskriften därifrån inkommit till styrelsen, hade den förda klagan funnits icke kunna upptagas till prövning. Det finge anses mindre tillfredsställande, att på detta sätt krav mot tullverket, som kunde vara välgrundade och som kommit tullverket till handa inom i författningen omförmäld tid, icke skulle kunna beaktas. För att i möjligaste mån förebygga inträffandet av dylik rättsförlust hade den lokala myndigheten i många fall vid mottagande av skrift av omhandlade slag omedelbart överlämnat skriften till styrelsen enbart för registrering och därvid samtidigt begärt att återfå densamma för att sedermera till styrelsen avgiva utlåtande däröver. Detta innebure i och för sig en omgång och förfarings sättet kunde för övrigt överhuvud icke leda till åsyftat resultat, om skriften inkommit exempelvis sent på sista fataliedagen. I enlighet härmed hemställde styrelsen, att 6 § andra stycket måtte ändras på så sätt, att av varuhavare eller annan mot tullverket framställt krav skulle anses vara anställt, då besvär inkommit till generaltullstyrelsen eller lokal tullmyndighet, eller, där rättelse skulle sökas hos lokal tullmyndighet, ansökning inkommit till denna.

Departementschefen. Såsom generaltullstyrelsen framhållit måste det anses mindre tillfredsställande, att krav mot tullverket, som skola framställas hos generaltullstyrelsen, icke kunna upptagas till prövning av den anledning att klagandens besvärsskrift ingivits till lokal tullmyndighet och att på grund därav besvärsskriften icke inkommit till generaltullstyrelsen före besvärstidens utgång.

För undanröjande av nämnda olägenhet torde 6 § andra stycket förordningen angående förfarandet i vissa fall vid oriktig avgiftsberäkning hos tullverket böra ändras på så sätt, att krav mot tullverket, som enligt gällande regler skall framställas hos generaltullstyrelsen, förklaras skola upptagas till prövning även i det fall att besvären inom den föreskrivna tiden inkommit till lokal tullmyndighet. I samband härmed torde — även om en

dylik ändring icke har samma praktiska betydelse — jämväl den ändringen böra intagas att, där rättelse skall sökas hos lokal tullmyndighet, ansökningen förklaras skola prövas även i sådant fall då den inom föreskriven tid inkommit till generaltullstyrelsen.

I anslutning till det nu anförda har inom finansdepartementet upprättats förslag till förordning om ändrad lydelse av 6 § förordningen den 24 maj 1928 (nr 124) angående förfarandet i vissa fall vid oriktig avgiftsbekräkning hos tullverket.

Ändring i tullrestitutionsförordningen.

I 6 § förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitution äro bestämmelser meddelade i fråga om särskild restitution. Motiveringen till dessa bestämmelser återfinnes i det av tillkallade sakkunniga den 27 juni 1928 avgivna betänkandet med förslag till ändrade bestämmelser rörande tullrestitution (SOU 1928: 15) s. 129—130 samt Kungl. Maj:ts proposition i ämnet nr 66 till 1929 års riksdag s. 47 ff.

Beträffande från tullverket utlämnad vara gäller enligt 6 § andra stycket såsom oefftergivligt villkor för restitution, att varan skall hava återutförts inom sex månader efter införseln.

I skrivelse den 20 november 1947 har *generaltullstyrelsen* gjort framställning om visst tillägg till ifrågakavande paragraf. Styrelsen har härom anfört följande.

Under den tid, som förflutit efter tillkomsten av ifrågakavande bestämmelser, ha fall förekommit, där dispens från villkoret om återutförelse skäpligen bort ifrågakomma men författningsenligt icke kunnat lämnas. Endast genom beslut av riksdagen i de särskilda fallen skulle ett sådant undantag ha kunnat meddelas. Av dylika fall må erinras om de båda, som omhandlas i Kungl. Maj:ts beslut den 17 februari 1939 (Regeringsrättens årsbok 1938, not. Fi. 745) på framställning av T. Iversen angående tullfrihet eller tullenedsättning för en automobil, som brandskadats, samt den 31 oktober 1947 på ansökning av G. Hansen om befrielse från erläggande av tull för en till riket införd automobil, som genom olyckshändelse förstörts.

Styrelsen vill ifrågasätta, huruvida icke förslagsvis genom ett tillägg till 6 § tullrestitutionsförordningen Kungl. Maj:t borde beredas möjlighet att utan inhämtande för varje gång av riksdagens medgivande förordna om restitution av eller befrielse från tull i fall sådana som de förberörda, där tullfrihet under viss tid medgivits eller förutsättningar för sådan tullfrihet uppenbarligen varit för handen men varan blivit förstörd eller gått förlorad, innan varan skolat återutföras. Det torde emellertid i så fall bliva nödvändigt att begränsa en dylik möjlighet till tullbefrielse jämväl såtillvida, att förstörandet — i fråga om införda djur avlivandet — skall ha skett enligt föreskrift av offentlig myndighet, exempelvis hälsovårds- eller polismyndighet, eller — liksom ock förlusten — skall ha uppkommit till följd av timad olycka eller inträffad annan likartad händelse, varöver den, som infört varan, icke skäpligen kunnat råda, såsom skadegörelse eller vårdslöst förfarande av utomstående. En ytterligare begränsning, som synes böra ifrågakomma, är att vad med varan inträffat skall ha försiggått före den tidpunkt, då varan egentligen skulle ha återutförts.

I enlighet härmed har generaltullstyrelsen föreslagit, att till 6 § tullrestitutionsförordningen skulle fogas ett nytt stycke av innehåll att — om från tullverket utlämnad vara, beträffande vilken tullfrihet under viss tid enligt tulltaxeförordningen medgivits eller förutsättningar för sådan tullfrihet uppenbarligen varit för handen, enligt offentlig myndighets föreskrift eller till följd av olycka eller annan likartad händelse, varöver den, som infört varan, icke skäligen kunnat råda, blivit förstörd eller gått förlorad, innan varan skolat återutföras — det skulle ankomma på prövning av Kungl. Maj:t, huruvida och i vad mån befrielse från eller restitution av tull för varan finge åtnjutas.

Departementschefen. Det av generaltullstyrelsen framlagda förslaget till ändring av 6 § tullrestitutionsförordningen innebär, att Kungl. Maj:t skulle bemyndigas att i vissa fall medgiva befrielse från eller restitution av tull för vara, som utlämnats från tullverket. Sådan befrielse eller restitution skulle enligt förslaget kunna ifrågakomma, då den införda varan enligt offentlig myndighets föreskrift eller till följd av olycka eller annan likartad händelse, varöver den som infört varan icke skäligen kunnat råda, blivit förstörd eller gått förlorad innan varan skolat återutföras. Vad generaltullstyrelsen sålunda föreslagit torde böra genomföras.

I enlighet härmed har inom finansdepartementet upprättats förslag till förordning om ändrad lydelse av 6 § förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitution.

Departementschefens hemställan.

Under återopande av vad i det föregående anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att

dels antaga de inom finansdepartementet upprättade förslagen till

1) lag om ändrad lydelse av 26—28 §§ lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror;

2) förordning om ändrad lydelse av 6 § förordningen den 24 maj 1928 (nr 124) angående förfarandet i vissa fall vid oriktig avgiftsberäkning hos tullverket; samt

3) förordning om ändrad lydelse av 6 § förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitution;

dels besluta, att anmärkningen till tulltaxenr 207 i den vid tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316) fogade tulltaxan skall utgå ur taxan;

dels besluta, att nämnda tulltaxa skall i nedan angivna delar erhålla ändrad lydelse på sätt av det följande framgår.¹

		Tull för 100 kg kronor
159	Tobak och tobaksvaror	fria
	<i>Anm. 1.</i> Angående införsel — — — är stadgat.	
	<i>Anm. 2.</i> För färdiga tobaksvaror, som inkomma till riket såsom gåva till enskild person för dennes eget bruk och icke överstiga av Kungl. Maj:t med stöd av 26 § 1 mom. lagen angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror fastställd myckenhet, skall tull utgå med följande belopp:	
	för cigarrer	50 öre per st.
	› cigarrcigarretter	25 › › ›
	› cigarretter utan fast pappersmunstycke 10 › › ›	
	› cigarretter med fast pappersmunstycke 5 › › ›	
	› färdiga tobaksvaror, andra slag	50 kr. › kg.
	<i>Anm. 3.</i> Resande, som ankommer från utrikes ort och för eget bruk medför färdiga tobaksvaror utöver viss mindre, av Kungl. Maj:t med stöd av 26 § 2 mom. lagen angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror fastställd myckenhet, skall för berörda överskott erlägga tull efter de här ovan i anm. 2 bestämda tullsatsen.	
	<i>Anm. 4.</i> För av vederbörligen legitimerad handelsresande från utrikes ort medförda prov å färdiga tobaksvaror skall tull beräknas efter de här ovan i anm. 2 bestämda tullsatser.	
	<i>Anm. 5.</i> I tullhänseende utgöres skillnaden mellan cigarr och cigarrcigarrett därav, att den senare saknar spets, har skuren inlaga samt i vikt uppgår till högst 3.3 g.	
222: 2	Apoteksvaror, enkla eller sammansatta	fria
	<i>Anm. 1.</i> Enligt detta nummer tulltaxeras <i>dels</i> alla varor, som på grund av gällande apoteksvarustadga utgöra apoteksvaror, även om varorna kunna hänföras jämväl under annat nummer i tulltaxan, <i>dels</i> sådana giftiga ämnen av första klassen, vilka endast eller i huvudsaklig mån användas såsom läkemedel eller vid tillredning av läkemedel, <i>dels</i> ock andra ämnen (enkla kemikalier och droger), som endast eller i huvudsaklig mån hava sådan användning, ehuru de icke enligt gällande apoteksvarustadga utgöra apoteksvaror.	
	<i>Anm. 2.</i> Rörande införseln — — — gällande giftstadga.	
223	Kemiska preparat, — — — till apoteksvaror.... 100 kr.	15:—
	<i>Anm. 1.</i> För kemiska preparat, ej särskilt nämnda, andra än hexametylentetramin, vilka äro avsedda uteslutande för användning såsom acceleratorer eller antioxidationsmedel inom gummivaruindustrien eller såsom inhibitorer, knackskyddsmedel eller tillsatsmedel med annan, liknande uppgift vid industriell beredning av mineraloljor, skall tull icke utgå.	
	<i>Anm. 2.</i> För koncentrerat nikotin utan inblandning av annat ämne samt för blandningar av koksalt och natriumnitrit, innehållande högst 0.6 % av det senare ämnet, skall tull icke utgå.	

¹ Se beträffande tulltaxenr 159 1943: 349, beträffande tulltaxenr 222: 2 1939: 345 och beträffande tulltaxenr 223 1937: 87.

		Tull för 100 kg kronor
	Flyktiga vegetabiliska oljor, — — — — —	
	— — — — —	
	andra slag, i kärl eller förpackning vägande brutto:	
257	— — — — — E	200: —
258	— — — — — E	300: —
<p><i>Anm. till nr 257—258.</i> För flyktiga vegetabiliska oljor, som äro avsedda att användas uteslutande såsom råvaror inom luktämnesindustrien och som vid tulltaxeringen denatureras på sätt vederbörande tullmyndighet föreskriver, skall tull icke utgå.</p>		

dels besluta, att förordningen den 31 januari 1932 (nr 15) med tillägg till gällande tulltaxa skall i nedan angiven del erhålla ändrad lydelse på sätt av det följande framgår.¹

Tull- taxe- nr	Statis- tiskt nr	V a r u s l a g	Tilläggstull för 100 kg kronor
		Flyktiga vegetabiliska oljor, — — — — —	
		— — — — —	
		andra slag, i kärl eller förpackning vägande brutto:	
257	587	— — — — — E	200: —
258	588	— — — — — E	200: —
<p><i>Anm. till nr 257—258 (stat. nr 587—588).</i> För flyktiga vegetabiliska oljor, som äro avsedda uteslutande för tillverkning av putsmedel för läderarbeten eller för skodon, samt för oljor av nämnda slag, som äro avsedda att användas uteslutande såsom råvaror inom luktämnesindustrien och som vid tulltaxeringen denatureras på sätt vederbörande tullmyndighet föreskriver, skall tilläggstull icke utgå.</p>			

dels ock förklara, att nu ifrågavarande ändringar i den vid tulltaxeförordningen fogade tulltaxan och i förordningen den 31 januari 1932 med tillägg till gällande tulltaxa skola träda i kraft å dag, som Kungl. Maj:t bestämmer.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställda förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

B. Sandberg.

¹ Senaste lydelse av förordningen i förevarande del, se 1941:258.